

Německé volby vyhráli sociální demokraté, CDU/CSU je na historickém minimu

- CZ24 News | 27. září 2021

NĚMECKO: Sociální demokracie (SPD) vyhrála německé parlamentní volby s 25,7 procenta hlasů, konzervativní CDU/CSU skončila druhá s 24,1 procenta. Volební lídr SPD Olaf Scholz prohlásil, že učiní vše, aby příštím německým kancléřem byl právě on. Kancléřské ambice má však stále i kandidát CDU/CSU Armin Laschet. Zásadní bude, s kým budou chtít do vlády třetí Zelení a čtvrtí svobodní demokraté (FDP).

Zelení se 14,8 procenty na třetí příčce dosáhli historického maxima, doufali však v ještě lepší výsledek. Následují liberální svobodní demokraté (FDP) s 11,5 procenty. Protiimigrační Alternativa pro Německo (AfD) s 10,3 procenty klesla z třetího místa, na kterém byla před čtyřmi lety, na páté místo. Postkomunistická Levice obdržela 4,9 procenta hlasů.

Očekává se, že vrcholní představitelé stran se budou v pondělí radit o výsledcích i o možných koalicích. Budoucí německá vláda bude s největší pravděpodobností složená ze tří formací. Otevřené zůstává, kdo bude kancléřem.

Lídr SPD Olaf Scholz v projevu k příznivcům výkon strany ve volbách ocenil, neboť si oproti volbám před čtyřmi lety o několik procentních bodů polepší. „A to je velký úspěch SPD,“ řekl. „Z volebního výsledku mám radost,“ řekl. V projevu slíbil, že chce společnosti vrátit důstojnost, věnovat se modernizaci a bojovat proti klimatickým změnám přechodem na bezuhlíkové energetické zdroje.

„S takovýmto výsledkem nemůžeme být spokojeni,“ řekl lídr CDU/CSU Armin Laschet z pódia, kde stála i dosluhující konzervativní kancléřka Angela Merkelová. „Uděláme vše pro to, aby spolková vláda vznikla pod vedením unie,“ řekl. CDU/CSU dosáhla nejhoršího volebního výsledku v poválečných dějinách Německa.

Laschet také prohlásil, že bylo od samého počátku jasné, že volby nebudou snadné, neboť unie nevstupovala do voleb s kancléřem, který by funkci obhájil. Merkelová po 16 letech v čele Německa nekandidovala a z politiky odchází. Podle Lascheta bude nutné sestavit koalici tří stran, což je pro ostatní politické subjekty velká výzva. „Potřebujeme koalici, která bude pro budoucnost Evropy,“ dodal.

Jeho kancléřské ambice podpořil i bavorský premiér a šéf bavorské Křesťansko-sociální unie (CSU) Markus Söder. „Společně povedeme rozhovory,“ řekl.

Spokojená nebyla ani [kancléřská kandidátka Zelených Annalena Baerbocková](#), která se přihlásila k vlastním chybám na počátku kampaně. „Chtěli jsme více,“ řekla. „Nedosáhli jsme toho kvůli vlastním chybám, kvůli mým vlastním chybám,“ řekla. Baerbockovou doprovázelo několik skandálů týkajících se zkrášlení životopisu či obvinění z plagiátorství při psaní knihy.

Lindner chce „Jamajku“. Minule ji pohřbil

Oslavy po zveřejnění odhadů naopak propukly u svobodných demokratů (FDP). „FDP dosáhla jednoho z nejlepších volebních výsledků v historii,“ řekl šéf této liberální strany Christian Lindner za jásotu příznivců. Lindner již na jaře prohlašoval, že chce, aby pozice FDP byla natolik silná, že bez ní nebude sestavení vlády možné.

Největší shodu vidí v možné koalici s CDU/CSU a Zelenými. Takové řešení ale po volbách před čtyřmi lety, kdy jednání vedla dosluhující kancléřka Merkelová, ztroskotalo. Lindner to tehdy zdůvodnil tak výrazným vzájemným nesouladem, že nebylo možné najít společnou představu o modernizaci země.

Kromě Lindnerem zmíněné „jamajské“ koalice je podle prognóz možná i „semaforová“ koalice FDP se Zelenými a SPD. Ani jedna z prognóz naopak neumožňuje sociálním demokratům sestavit vládu se Zelenými a postkomunistickou Levicí. Tato varianta je v Německu známá jako „rot-rot-grün“.

Volební účast podle prognózy ARD dosáhla zhruba 76 procent, podle ZDF se pohybuje kolem 78 procent. Při posledních volbách v roce 2017 činila účast 76,2 procenta. Více než 80 procent oprávněných voličů přišlo k volebním urnám naposledy v roce 1998.

Předchozí parlamentní volby v roce 2017 vyhrála unie CDU/CSU s 32,9 procenta hlasů, druhá skončila SPD s 20,5 procenta hlasů. AfD tehdy získala 12,6 procenta, FDP 10,7 procenta, Levice 9,2 procenta a Zelení 8,9 procenta.

Generální tajemník SPD Lars Klingbeil v první reakci na prognózy uvedl, že sociální demokracie by nyní měla sestavovat vládu. „Je to naprosto jasné: SPD dostala (od voličů) pověření sestavit vládu. Chceme, aby se Olaf Scholz stal kancléřem,“ řekl.

Generální tajemník Křesťanskodemokratické unie (CDU) Paul Ziemiak ztráty své strany ve volbách označil za „hořké“. Nevyloučil ale, že by se přesto mohlo konzervativní unii CDU/CSU podařit sestavit „vládu pro budoucnost“ se Zelenými a FDP. „Proto spolu teď musíme mluvit,“ dodal Ziemiak.

CSU, jež je dominantní silou v Bavorsku, se zřejmě těsně podařilo překonat pětiprocentní hranici pro vstup do Bundestagu. I kdyby ji nezdolala, do sněmu by se i tak díky přímým poslaneckým mandátům dostala, výsledek by pro ni ovšem byl ostudou. V Bavorsku CSU podle odhadů získala 32,6 procenta, což je o více než šest procentních bodů méně než před čtyřmi lety.

„Obrovskou radost“ vyjádřil nad prognózami místopředseda FDP Wolfgang Kubicki. Spolupředsedkyně Levice Susanne Hennigová-Wellsowová výsledek své strany označila za „zklamání“ a „těžkou ránu“, spolupředsedkyně frakce AfD ve Spolkovém sněmu Alice Weidelová považuje předpovídaný výsledek své strany za „solidní“.

Volební místnosti se uzavřely v 18 hodin. Na mnoha místech se museli voliči obrnit trpělivostí, protože se u volebních místností tvořily dlouhé fronty.

Jinak se zatím hlasování obešlo bez větších problémů. Ve dvou berlínských okrscích museli ráno pomáhat se zaseklými zámky hasiči. Ve Wuppertalu na západě Německa nemohli voliči několik hodin do pěti volebních místností, protože se v jejich okolí našla bomba z druhé světové války. Kolem poledne se ji ale podařilo zneškodnit. V některých obcích, které v červenci postihly ničivé povodně, se volilo v provizorních stanech.

Dopoledne odvolil na základní škole Ericha Kästnera v berlínské části Dahlem prezident Frank-Walter Steinmeier. Voliče vyzval, aby šli k urnám a rozhodli, jakým směrem se má v příštích čtyřech letech Německo ubírat.

„Demokracie je živá, když se do ní lidé zapojí a účastní se. Kdo se účastní, toho hlas je slyšet. Kdo nevolí, nechává za sebe rozhodovat jiné,“ uvedl prezident. „Každý hlas se počítá – váš hlas se počítá,“ dodal.

Zdůraznil přitom, že Německo bude v nadcházejících letech čelit velkým výzvám: Bude se muset potýkat s následky pandemie covidu-19, bojovat s klimatickými změnami, nastartovat digitalizaci

země a věnovat pozornost bude třeba i vnitřní a vnější bezpečnosti a evropské spolupráci.

Voliče v poklidné vilové čtvrti Dahlem na jihozápadě Berlína ale prezident příliš přesvědčovat nemusel. Starší manželský pár, který vzal do volební místnosti i své vnouče, chodí volit pravidelně a desítky let již podporuje stejnou stranu. „Dáme jí hlas i tentokrát, i když nejsme příliš spokojení s jejím kandidátem na kancléře,“ řekl muž.

Na mysli přitom měl Armina Lascheta. Na otázku, zda by raději viděli v čele země dál Angelu Merkelovou, která funkci kancléřky zastává už od roku 2005, oba manželé přikyvovali. „Myslím, že vládla dobře,“ dodal.

Svého práva volit rád využil bez přesvědčování i sedmdesátník Günther. „Je to pro mě letos trochu revoluce. Je to asi poprvé, co jsem nedal všechny své hlasy sociální demokracii,“ sdělil. Poměrně složitý německý volební systém dává voličům dva hlasy. Prvním vybírají konkrétního kandidáta pro takzvaný přímý mandát, druhým podporují stranu a její kandidátní listinu.

Svůj hlas do volebních urnen vhodili i všichni tři kandidáti na kancléře. Olaf Scholz z SPD a Annalena Baerbocková ze strany Zelených hlasovali shodně v Postupimi, ve které sami do parlamentu kandidují. Předseda CDU a kandidát konzervativní unie Armin Laschet hlasoval v rodných CÁCH, předseda sesterské CSU a bavorský premiér Markus Söder v Norimberku.

Předvolební průzkumy mírně favorizovaly SPD před unií CDU/CSU, které sondáže předpovídaly nejhorší volební výsledek v dějinách poválečného Německa.

V 83milionovém Německu mohlo hlasovat 60,4 milionu lidí, měli k dispozici na 60 000 volebních místností. Miliony lidí již předem hlas odevzdaly poštou. Očekává se, že podíl korespondenčních a prezenčních hlasů může být vyrovnaný. Důvodem je rostoucí obliba poštovního hlasování a také pandemie nemoci covid-19. Korespondenčně hlasovala i Merkelová.

O poslanecké křeslo ve Spolkovém sněmu se v Německu ucházela také řada osobností, které mají blízké vazby na Česko a Slovensko. Znovu kandidovali nejen poslanci, kteří žijí na pomezí s Českem, takže je pro ně přeshraniční propojení regionů osobně důležité, ale také ti, kteří z někdejšího Československa pocházejí.

Sestavování vlády může trvat dlouhé týdny až několik měsíců. To může znamenat, že Merkelová bude Německu vládnout možná až do Vánoc. Pokud tomu tak bude a vládu povede nejméně do 17. prosince, stane se nejdéle sloužící německou kancléřkou v poválečných dějinách země. Tento primát drží zatím kancléř sjednotitel Helmut Kohl, který stál v čele spolkové vlády v letech 1982 až 1998.

Konaly se i zemské volby

Vedle spolkových voleb se v Meklenbursku-Předním Pomořansku a Berlíně konaly zemské volby, v Dolním Sasku bylo druhé kolo komunálních voleb a v plánu byla i místní referenda. Například obyvatelé Berlína v poradním referendu hlasovali o tom, zda by metropole měla vyvlastnit nájemní byty velkých realitních společností.

Zemské volby v Meklenbursku-Předním Pomořansku podle prvních odhadů vyhrála s velkým náskokem SPD současné premiérky Manuely Schwesigové před AfD. Regionální volby v Berlíně skončily podle odhadů těsně. O první místo svádí boj Zelení a sociální demokraté.

Pro vyvlastnění bytů velkých pronajímatelů se pak vyslovilo 56,4 procenta obyvatel Berlína. Referendum mělo jen poradní charakter, pro politickou reprezentaci tak není jeho výsledek právně

závazný.